

- II. Religions orientals.
1. Hinduisme i budisme.
 2. El sistema ètic de Confuci en la societat xinesa. El taoisme.
- III. Les religions actuals.
1. El judaisme, el cristianisme i l'islam.
- IV. Les constants del fet religiós.
1. La persona, la transcendència i les mediacions, estructura bàsica de tota religió.
 2. L'expressió del fet religiós en l'art i la cultura, en l'organització social i en els fets de la història, característica de totes les religions.

Críteris d'avaluació

1. Identificar la religió a què pertanyen els enunciats de determinades creences, ritus o opcions morals.
2. Establir relacions entre les creences i els principis ètics i morals de les religions que l'alumne coneix.
3. Reconèixer les semblances i diferències que hi ha entre les seves creences religioses i opcions morals i les que presenten les diverses religions que l'alumne coneix.
4. Identificar l'origen religiós d'algunes actuacions o fets socials, o d'algunes manifestacions de la cultura i l'art.
5. Reconèixer en les manifestacions de les diferents religions les constants que caracteritzen qualsevol fet religiós.

ANNEX II

Horari escolar corresponent als ensenyaments comuns per a l'educació primària

	Hores
Per al primer cicle:	
Ciències, geografia i història	175
Educació artística	105
Educació física	140
Llengua castellana	350
Llengua estrangera	35
Matemàtiques	175
Societat, cultura i religió	105
Total	1.085

Per a cada un dels altres dos cicles:	
Ciències, geografia i història	170
Educació artística	105
Educació física	105
Llengua castellana	275
Llengua estrangera	170
Matemàtiques	170
Societat, cultura i religió	105
Total	1.100

D'acord amb el que estableix l'article 8.2 de la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació, les comunitats autònomes que tinguin, juntament amb la llengua castellana, una altra llengua oficial han de disposar per a l'organització dels ensenyaments d'aquesta llengua del 10 per cent de l'horari escolar total que es deriva d'aquest annex. En tot cas, l'horari escolar corresponent als ensenyaments comuns de la llengua castellana ha de ser, com a mínim, de 275 hores per a cadascun dels cicles.

13180 *CORRECCIÓ d'errades al Reial decret 827/2003, de 27 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu establerta per la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació.* («BOE» 157, de 2-7-2003.)

Havent observat errades en el Reial decret 827/2003, de 27 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu establerta per la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació, publicat en el «Butlletí Oficial de l'Estat» número 154, de 28 de juny de 2003, i en el suplement en català número 15, de 16 de juliol de 2003, es procedeix a fer-ne les rectificacions oportunes referides a la versió en llengua catalana:

A la pàgina 2794, primera columna, s'ha d'intercalar una disposició transitòria primera entre la disposició addicional tercera i la disposició transitòria única amb la redacció següent:

«Disposició transitòria primera. *Ensenyaments de religió.*

Durant els cursos acadèmics 2003-2004, 2004-2005 i 2005-2006, i mentre no siguin substituïdes per l'àrea o assignatura de Societat, cultura i religió, els ensenyaments de religió i les activitats d'estudi alternatives que regula el Reial decret 2438/1994, de 16 de desembre, mantenen, per als alumnes que les cursin, els efectes acadèmics que preveu el Reial decret esmentat.»

A la mateixa pàgina, l'actual disposició transitòria única es converteix en disposició transitòria segona.

MINISTERI D'AFERS EXTERIORS

13281 *ACORD per a la promoció i la protecció recíproca d'inversions entre Espanya i Bòsnia i Hercegovina, fet a Madrid el 25 d'abril de 2002.* («BOE» 158, de 3-7-2003.)

ACORD PER A LA PROMOCIÓ I PROTECCIÓ RECÍPROQUES D'INVERSIONS ENTRE ESPANYA I BÒSNIA I HERCEGOVINA

Espanya i Bòsnia i Hercegovina (d'ara endavant «les parts contractants»),

Amb la voluntat d'intensificar la cooperació econòmica en benefici recíproc d'ambdós països,

Amb el propòsit de crear condicions favorables per a les inversions efectuades per inversors de cada part contractant en el territori de l'altra part contractant,

Reconeixent que la promoció i la protecció de les inversions d'acord amb aquest Acord estimulen les iniciatives en aquest camp,

Han convingut:

Article 1. *Definicions.*

Als efectes d'aquest Acord:

1. Per «inversor» s'entén qualsevol nacional o qualsevol societat d'una de les parts contractants que efectui inversions en el territori de l'altra part contractant:

a) Respecte a Espanya:

i) Per «nacional» s'entén tota persona física que, d'acord amb el dret espanyol, sigui considerada nacional d'Espanya;

ii) Per «societat» s'entén tota persona jurídica constituïda de conformitat amb les lleis vigents a Espanya, que tingui el domicili social, la seu central de direcció o el centre principal d'activitat en el territori d'Espanya.

b) Respecte a Bòsnia i Hercegovina:

i) Per «nacional» s'entén tota persona física que tingui la condició de nacional de Bòsnia i Hercegovina establerta per les lleis vigents a Bòsnia i Hercegovina si té la residència permanent o el centre principal d'activitat a Bòsnia i Hercegovina;

ii) Per «societat» s'entén tota persona jurídica constituïda de conformitat amb les lleis vigents a Bòsnia i Hercegovina, que tingui el domicili social, la central de direcció o el centre principal d'activitat en el territori de Bòsnia i Hercegovina.

2. Per «inversió» s'entén tot tipus d'actius i, en particular, encara que no exclusivament, els següents:

a) Béns mobles i immobles, així com altres drets reals, com ara hipoteques, gravàmens, penyores i drets similars;

b) Una societat o empresa mercantil o participacions, accions i obligacions d'una societat o qualsevol altra forma de participació en una societat o empresa mercantil;

c) El dret a aportacions monetàries o a qualsevol altre tipus de prestació en virtut d'un contracte que tingui un valor econòmic i estiguin relacionades amb una inversió;

d) Drets de propietat intel·lectual, processos tècnics, coneixements tècnics (know-how) i fons de comerç;

e) Drets per dur a terme activitats econòmiques i comercials atorgats per la llei o en virtut d'un contracte, incloses les concessions per a la prospecció, el conreu, l'extracció o l'explotació de recursos naturals.

Les inversions efectuades en el territori d'una part contractant per qualsevol persona jurídica de la mateixa part contractant però posseïdes o controlades efectivament per inversors de l'altra part contractant també es consideren inversions efectuades per inversors de la segona part contractant sempre que s'hagin efectuat de conformitat amb les lleis i els reglaments de la primera part contractant.

Cap canvi en la forma en què s'inverteixin o reinverteixin els actius afecta el seu caràcter d'inversió sempre que aquest canvi s'hagi efectuat de conformitat amb les lleis i els reglaments de la part contractant receptora.

3. Per «rendes» s'entenen els imports produïts per una inversió i comprenen en particular, encara que no exclusivament, els beneficis, els dividendes, els interessos, les plusvàlues, els cànon, els honoraris i altres compensacions.

4. Per «territori» s'entén el territori terrestre, les aigües interiors, el mar territorial i l'espai aeri de cada una de les parts contractants, així com la zona econòmica exclusiva i la plataforma continental que s'estén fora del límit del mar territorial de cada una de les parts contractants i sobre la qual aquestes tenen o poden tenir jurisdicció i/o drets sobirans segons el dret internacional.

Article 2. *Promoció i admissió.*

1. Cada part contractant ha de promoure en el seu territori, en la mesura que sigui possible, les inversions d'inversors de l'altra part contractant. Cada part contractant admet aquestes inversions de conformitat amb les seves disposicions legals i reglamentàries.

2. Quan una part contractant hagi admès al seu territori una inversió, d'acord amb les seves disposicions legals i reglamentàries, ha de concedir tots els permisos necessaris en relació amb la inversió i amb l'execució d'acords de llicència i de contractes d'assistència tècnica, comercial o administrativa. Sempre que sigui necessari, cada part contractant s'ha d'esforçar per expedir les autoritzacions necessàries en relació amb les activitats de consultors i altres persones qualificades, independentment de la seva nacionalitat.

Article 3. *Protecció.*

1. S'ha de concedir sempre un tractament just i equitatiu, i plena protecció i seguretat, a les inversions efectuades per inversors d'una part contractant al territori de l'altra part contractant. En cap cas una part contractant no pot concedir a les esmentades inversions un tractament menys favorable que l'exigit pel dret internacional.

2. Cap de les parts contractants no ha d'obstaculitzar de cap manera, mitjançant mesures injustificades o discriminatòries, la gestió, el manteniment, la utilització, el gaudi o l'alienació de les inversions. Cada part contractant ha de respectar qualsevol obligació que hagi contret per escrit respecte a les inversions d'inversors de l'altra part contractant i que sigui clarament conforme amb el dret intern aplicable.

Article 4. *Tractament nacional i de nació més afavorida.*

1. Cada part contractant, dins el seu territori, ha de concedir a les inversions efectuades per inversors de l'altra part contractant, un tractament no menys favorable que l'atorgat a les inversions efectuades pels seus propis inversors o per inversors de qualsevol Estat tercer, i s'ha d'aplicar el que sigui més favorable per a l'inversor interessat.

2. Cada part contractant, dins el seu territori, ha de concedir als inversors de l'altra part contractant, pel que fa a la gestió, el manteniment, la utilització, el gaudi o l'alienació de la seva inversió, un tractament no menys favorable que l'atorgat als seus propis inversors o a inversors de qualsevol tercer Estat, i s'ha d'aplicar el que resulti més favorable per a l'inversor interessat.

3. El tractament concedit en virtut dels apartats 1 i 2 del present article no s'interpreta en el sentit que s'obligui una part contractant a fer extensiu als inversors de l'altra part contractant i a les seves inversions el benefici de qualsevol tractament, preferència o privilegi resultant de la pertinença o associació a qualsevol unió duanera, econòmica o monetària futura o existent, o a qualsevol altra organització d'integració econòmica regional.

4. Les mesures que s'hagin de prendre per motius de seguretat i ordre públics o de sanitat pública no es consideren un tractament menys favorable a efectes del present article.

Article 5. *Expropiació.*

1. Les inversions d'inversors de qualsevol de les parts contractants al territori de l'altra part contractant no han de ser nacionalitzades, expropiades ni sotmeses a mesures d'efecte equivalent a la nacionalització o expropiació (d'ara endavant anomenades «expropiació»), excepte a causa d'interès públic, d'acord amb els deguts procediments legals, de manera no discriminatòria i mitjançant el pagament d'una indemnització prompta, adequada i efectiva.

2. La indemnització correspon al valor just de mercat de la inversió expropiada immediatament abans que l'expropiació o que la imminència de l'expropiació arribi a ser de domini públic, si això té lloc abans (d'ara endavant «data de taxació»).

3. El valor de mercat es calcula en una moneda lliurement convertible i al tipus de canvi de mercat vigent per a aquella moneda en la data de taxació. La indemnització inclou els interessos a un tipus comercial establert sobre la base del mercat per a la moneda de taxació des de la data de l'expropiació fins a la data del pagament. La indemnització s'ha de pagar sense demora, ha de ser efectivament realitzable i lliurement transferible.

4. D'acord amb la legislació de la part contractant que faci l'expropiació, l'inversor afectat té dret que l'autoritat judicial o una altra autoritat competent i independent d'aquesta part contractant revisi amb promptitud el seu cas, inclosos la taxació de la inversió i el pagament de la indemnització, de conformitat amb els principis que estableix aquest article.

5. Quan una part contractant expropiï els actius d'una societat constituïda d'acord amb la legislació vigent en qualsevol part del seu mateix territori i en la qual tinguin participació inversors de l'altra part contractant, s'ha d'assegurar que s'aplica el que disposa el present article per garantir una indemnització prompta, adequada i efectiva respecte a la seva inversió als inversors de l'altra part contractant que siguin titulars de les participacions.

Article 6. *Compensació per pèrdues.*

1. Als inversors d'una part contractant les inversions dels quals en el territori de l'altra part contractant tinguin pèrdues degudes a una guerra o altres un conflicte armat, estat d'emergència nacional, revolució, aixecament, disturbis civils o altres esdeveniments similars, aquesta última part contractant, a títol de restitució, indemnització, compensació o una altra reparació, els ha de concedir un tractament no menys favorable que el que l'esmentada part contractant concedeixi als seus inversors o a inversors de qualsevol Estat tercer, i s'ha d'aplicar el tractament que sigui més favorable per a l'inversor afectat. Els pagaments que en derivin són transferibles.

2. Lliurement no obstant el que disposa l'apartat 1, als inversors d'una part contractant que, en qualsevol de les situacions esmentades a l'esmentat apartat, tinguin pèrdues en el territori de l'altra part contractant com a conseqüència de:

- El requisament de la totalitat o d'una part de la seva inversió per les forces o les autoritats de l'esmentada part contractant; o
- La destrucció de la totalitat o d'una part de la seva inversió per les forces o autoritats de l'esmentada part contractant, sense que ho exigeixi la necessitat de la situació,

L'esmentada part contractant els ha de concedir una restitució o indemnització que en qualsevol cas ha de ser ràpida, adequada i efectiva. Els pagaments que en derivin s'han de fer sense demora i són transferibles lliurement.

Article 7. *Transferències.*

1. Cada part contractant ha de garantir als inversors de l'altra part contractant la lliure transferència de tots els pagaments relacionats amb les seves inversions. Les transferències han d'incloure, en particular, encara que no exclusivament:

- El capital inicial i altres imports addicionals per mantenir o ampliar una inversió;
- Les rendes d'inversió, d'acord amb la definició de l'article 1;
- Els fons en concepte de reembossament de préstecs relacionats amb una inversió;
- Les indemnitzacions que preveuen els articles 5 i 6;

e) El producte de la venda o la liquidació, total o parcial, d'una inversió;

f) Els ingressos i altres remuneracions rebudes pel personal contractat a l'estranger en connexió amb una inversió;

g) Els pagaments derivats de la solució d'una controvèrsia.

2. Les transferències a què es refereix aquest Acord s'han de fer sense demora, en una moneda lliurement convertible i al tipus de canvi de mercat vigent en la data de la transferència.

3. Les parts contractants es comprometen a concedir a aquestes transferències un tractament no menys favorable que l'atorgat a les transferències originades per inversions efectuades per inversors de qualsevol Estat tercer.

Article 8. *Aplicació d'altres disposicions.*

1. Si la legislació de qualsevol de les parts contractants o les obligacions provinents del dret internacional, existents o que sorgeixin posteriorment entre les parts contractants a més d'aquest Acord, contenen normes, ja siguin generals o específiques, en virtut de les quals s'hagi de concedir a les inversions efectuades per inversors de l'altra part contractant un tractament més favorable que el que preveu aquest Acord, aquestes normes prevalen sobre aquest Acord en la mesura que siguin més favorables.

2. Aquest Acord s'entén sense perjudici de les condicions més favorables que les contingudes en el mateix Acord que una de les parts contractants hagi convingut amb els inversors de l'altra part contractant.

3. Res del que disposa aquest Acord no afecta les disposicions establertes mitjançant acords internacionals en relació amb els drets de propietat intel·lectual i industrial en què qualsevol de les parts contractants siguin o arribin a ser part.

Article 9. *Subrogació.*

En cas que una part contractant o el seu organisme designat faci un pagament en virtut d'una indemnització, garantia o contracte d'assegurança contra riscos no comercials en relació amb una inversió efectuada per qualsevol dels seus inversors en el territori de l'altra part contractant, aquesta última ha de reconèixer la cessió de qualsevol dret o crèdit de l'esmentat inversor a la primera part contractant o al seu organisme designat, així com el dret de l'esmentada part contractant o del seu organisme designat a exercir per subrogació l'esmentat dret o crèdit amb el mateix abast que el seu predecessor en el títol. Aquesta subrogació fa possible que la primera part contractant o el seu organisme designat sigui beneficiari directe de qualsevol pagament en concepte d'indemnització o una altra compensació a la qual l'inversor pugui tenir dret.

Article 10. *Solució de controvèrsies entre les parts contractants.*

1. Qualsevol controvèrsia entre les parts contractants referent a la interpretació o l'aplicació d'aquest Acord s'ha de resoldre en la mesura que sigui possible per conducte diplomàtic.

2. Si la controvèrsia no es pot resoldre d'aquesta manera en el termini de sis mesos des de l'inici de les negociacions, ha de ser sotmesa, a petició de qualsevol de les dues parts contractants, a un tribunal arbitral.

3. El tribunal arbitral s'ha de constituir per a un cas concret de la manera següent: en el termini de dos mesos a partir de la data de recepció de la sol·licitud de l'arbitratge, cada part contractant ha de designar un mem-

bre del tribunal. Aquests dos membres han d'elegir a continuació com a president del tribunal un nacional d'un tercer Estat. El president és designat en un termini de dos mesos a partir de la data de nomenament dels altres dos membres.

4. Si no s'han fet les designacions necessàries en els terminis fixats a l'apartat 3 d'aquest article, qualsevol part contractant, a falta de qualsevol altre acord, pot instar al president del Tribunal Internacional de Justícia perquè faci les designacions necessàries. Si el president és nacional de qualsevol de les parts contractants o no pot exercir aquesta funció per altres raons s'ha d'instar el vicepresident perquè efectui les designacions necessàries. Si el vicepresident és nacional d'una de les parts contractants o tampoc pot exercir aquesta funció s'ha d'instar, perquè efectui les designacions necessàries, el membre del Tribunal Internacional de Justícia que el segueixi en antiguitat i que no sigui nacional de cap de les parts contractants.

5. El tribunal arbitral ha d'emetre la decisió sobre la base del respecte de les lleis i de les disposicions que contenen aquest Acord o altres acords vigents entre les parts contractants, així com dels principis universalment acceptats del dret internacional.

6. Llevat que les parts contractants decideixin una altra cosa, el tribunal arbitral ha d'establir el seu propi procediment.

7. El tribunal arbitral ha d'adoptar la decisió per majoria de vots i aquesta decisió és definitiva i vinculant per a ambdues parts contractants.

8. Cada part contractant ha d'assumir les despeses de l'àrbitre designat per ella i les relacionades amb la seva representació en els procediments arbitral. Les altres despeses, incloses les del president, han de ser sufragades a parts iguals per les dues parts contractants.

Article 11. *Controvèrsies entre una part contractant i inversors de l'altra part contractant.*

1. Les controvèrsies que sorgeixin entre una de les parts contractants i un inversor de l'altra part contractant respecte a una inversió en el sentit d'aquest Acord les ha de notificar per escrit, juntament amb una informació detallada, l'inversor a la primera part contractant. En la mesura que sigui possible, les parts interessades han de mirar de resoldre aquestes controvèrsies de manera amistosa.

2. Si les controvèrsies no es poden resoldre de manera amistosa en un termini de sis mesos a partir de la data de la notificació per escrit esmentada a l'apartat 1, la controvèrsia pot ser sotmesa, a elecció de l'inversor a:

El tribunal competent de la part contractant en el territori de la qual s'hagi efectuat la inversió, o

Un tribunal d'arbitratge ad hoc establert segons el Reglament d'arbitratge de la Comissió de les Nacions Unides per al Dret Mercantil Internacional, o

Al Centre Internacional de Resolució de Diferències Relatives a Inversions (CIADI), establert en virtut del Conveni sobre la resolució de diferències relatives a inversions entre estats i nacionals d'altres estats, obert a la signatura a Washington, el 18 de març de 1965.

3. Cap de les parts contractants ha de prosseguir per conducte diplomàtic cap controvèrsia al Centre llevat que:

a) El secretari general del Centre o una comissió de conciliació o un tribunal arbitral constituït pel Centre, decideixi que la controvèrsia no entra en l'àmbit de competència del Centre, o

b) L'altra part contractant no compleixi o no respecti un laude dictat per un tribunal arbitral.

4. L'arbitratge s'ha de basar en:

Les disposicions que conté aquest Acord;

Les normes i els principis universalment reconeguts del dret internacional, i

El dret nacional de la part contractant en el territori de la qual s'hagi fet la inversió, incloses les regles relatives als conflictes de lleis.

5. Una part contractant no pot al·legar com a excepció que l'inversor, en virtut d'una garantia o d'un contracte d'assegurança, ha rebut o rebrà una indemnització o una altra compensació per la totalitat o una part dels danys en qüestió.

6. Les decisions arbitral són definitives i vinculants per a les parts en la controvèrsia. Cada part contractant es compromet a executar les decisions d'acord amb la seva legislació nacional.

Article 12. *Àmbit d'aplicació.*

1. Aquest Acord és aplicable a les inversions realitzades, tant abans com després de la seva entrada en vigor, per inversors d'una part contractant al territori de l'altra part contractant. Això no obstant, aquest Acord no és aplicable a fets o controvèrsies sorgits abans de l'entrada en vigor.

2. El tractament concedit en virtut d'aquest Acord no és aplicable a matèries tributàries.

Article 13. *Entrada en vigor, durada i extinció.*

1. Aquest Acord entra en vigor en la data en què les parts contractants s'hagin notificat mútuament el compliment de les respectives formalitats constitucionals exigides per a l'entrada en vigor d'acords internacionals. Es vigent per un període inicial de deu anys i es renova tàcitament per períodes consecutius de dos anys.

2. Qualsevol de les parts contractants pot denunciar aquest Acord mitjançant una notificació prèvia per escrit sis mesos abans que expiri.

3. Respecte a les inversions efectuades abans de la data d'extinció d'aquest Acord, les disposicions dels altres articles continuen tenint efecte per un altre període de deu anys a partir de la data d'extinció.

4. Aquest Acord es pot modificar mitjançant un acord per escrit entre les parts contractants. La modificació entra en vigor segons el mateix procediment exigít per a l'entrada en vigor d'aquest Acord.

5. Aquest Acord s'aplica independentment que les parts contractants tinguin o no relacions diplomàtiques o consulars.

Per donar fe de tot això, els sotassignats, degudament autoritzats, signen aquest Acord.

Fet a Madrid, el dia 25 d'abril de 2002, per duplicat, en espanyol, bosnià, croat, serbi i anglès; tots els textos són igualment autèntics. En cas de discrepància en la interpretació, preval el text en anglès.

Per Espanya	Per Bòsnia i Hercegovina
<i>Josep Piqué i Camps,</i>	<i>Zlatko Lagumdžija,</i>
Ministre d'Afers Exteriors	Ministre d'Afers Estrangers

Aquest Acord va entrar en vigor el 21 de maig de 2003, data en què les parts s'hàn notificat mútuament el compliment de les respectives formalitats constitucionals, segons estableix l'article 13.1.

Es fa públic per a coneixement general.

Madrid, 20 de juny de 2003.—El secretari general tècnic, Julio Núñez Montesinos.